

Někdo si to vylobboval. Přicházíme o voliče. V ODS dusno kolem nové daně

- CZ24 News | 23. srpna 2022

ČESKO: „Přicházíme o voliče. Odpor podnikatelů proti vládnímu návrhu nové daně bude enormní. Koukám jako blázen a nechápu.“ ParlamentníListy v průběhu minulých dní hovořily s několika současnými i bývalými politiky ODS o návrhu tzv. válečné daně. Svůj názor anonymně připojil i jeden z poslanců. Může to přispět k pádu vlády? Padala silná slova jako „zrada“ nebo „buzerace“.

Ač to zpočátku vláda popírala, nakonec ministr financí Zbyněk Stanjura připustil zavedení tzv. „válečné daně“. Okamžitě to vyvolalo vlnu reakcí – z našeho zkoumání převažují však spíše ty skeptické a negativní. Pozdvižení je kvůli tomu i v samotné ODS, která se programově vždy vymezovala vůči zvyšování a zavádění nových daní. Měli jsme možnost hovořit s občanskými demokraty z bezprostředního okolí premiéra.

Důležité na našich zjištěních je, že ve střednědobém časovém období neskrývá rozčarování nad počínáním vlády stále více námi oslovovaných politiků i řadových členů některých koaličních stran. Jedněm vadí, že vláda neřeší příčiny prudkého zdražování energií, druhým naopak, že zrazuje pravicové ideály a hodlá mimořádně danit podniky. Co se týče zmínění „válečné daně“, ta má sice u většiny politického spektra podporu, jenže právě ODS dle hlasů, které níže promlouvají, měla být zárukou, že se podobná opatření nikdy zavádět nebudou.

„Vždyť je to blbost už v samotném názvu,“ rozhořčil se muž blízký Petru Fialovi, vystudovaný ekonom, který radil již několika českým premiérům: „To není žádná válečná daň. To je prostě daň sektorová. I když se pánové snaží to všelijak omluvit. Je to sektorová daň, kterou by ODS nikdy nezavedla, kdyby nebyla nucena dělat ústupky koaličním partnerům a nepotřebovala se blýsknout tím, jak ‚skvěle‘ stát řídí během předsednictví Evropské unii.“

Citovaný expert však připouští, že právě **snaha ukázat kompetence může vládě srazit vaz:** „Neříkám, že snad hrozí reálné riziko pádu vlády, ale odpor podnikatelů vůči tomuto nápadu bude enormní, mohou přijít protesty a nepříjemný tlak. A jelikož ta daň by měla postihnout ty velké sektory, logicky z toho vyplývá, že to jsou i sektory vlivné. Dostat se s nimi do sporu by žádná rozumná vláda, pokud tedy nemá marxistické manýry, nechtěla. Představte si totiž, že by vás někdo sankcionoval za to, že jste úspěšní. To byste se taky bránili, ne? Kapitalismus stojí na svébytnosti podnikatelů, stát jim do toho zasahuje jen v nezbytné míře. Já vím, podobné daně jsou zavedeny i v jiných státech, třeba v Maďarsku nebo Polsku, ale tam to funguje jako klasická *windfall tax* a je to tak i přiznáno. Tady se vláda ohání nějakou válečnou daní, ale to je jen marketingový tah, aby to nevypadalo tak levičácky – sektorová daň byla totiž vždy vlhkým snem levičáků.“

Bývalý člen ODS, který stranu opustil kvůli „ztrátě původních hodnot“ a nyní působí u Svobodných se na válečnou daň dívá v širším kontextu: „Je tu jeden zásadní problém: Politici – a to i díky podpoře médií, vytvořili rovnítko mezi inflací a válkou na Ukrajině. To je ale blbost. Každý člověk, který na tomhle světě poslední dva roky žil a vnímal, přece viděl, co se děje... Covid, Green Deal, střídání Trumpa s Bidenem, a ano, pak i válka na Ukrajině... Ale ta je jen jedním důvodem z mnoha. Inflaci nelze svést jen na jeden faktor. A už vůbec absurdní je vinit z toho Babiše, což se stává mantrou u lidí, kteří postrádají základní poučky z ekonomie a odmítají převzít zodpovědnost. Smutné je, že to jsou i členové vládních stran,“ uzavřel náš zdroj.

Obecně platí, že značnou část elektorátu ODS tvoří živnostníci a podnikatelé. To se ale může změnit, jak již naznačil ekonomický expert výše a jak potvrzuje i nespokojený majitel firmy z Královéhradecka: „Já podnikám dvacet let v zemědělství a potravinářství. Není to žádná sranda, je to řehole. Pořád jste v napětí z počasí, z legislativy, z toho, co politici v ČR nebo v Bruselu zas vymyslí. Vstoupil jsem do ODS proto, že jsem chtěl mít vhléd do zákulisí a chtěl jsem i ovlivnit nějaké věci pro nás, kteří podnikáme v těchto oborech. Mnohé se mi povedlo, moje firma prosperuje, zaměstnávám docela dost lidí, svou práci miluji a beru jako poslání. Z politiky jsem zvyklý na leccos, ale teď mě vlastní strana skutečně překvapila,“ pozastavuje se podnikatel nad válečnou daň. „To, že vnitřní komunikace u nás prakticky neexistuje, už jsem si zvykl. Překousl jsem i pětikoalici, ve které mi strašně vadí Piráti a myslím, že bychom se bez nich klidně obešli. A pak se dozvím, že můj stranický kolega ministr financí chce zavádět sektorovou daň! Koukám na to jako blázen a fakt nechápu. Tohle není ze Stanjurovy hlavy, tam se muselo něco vyhandlovat nebo jde o masivní lobbing někoho, kdo ty peníze potom schramstne. Já to vnímám jako zradu hodnot ODS. A narovinu – bojím se, že to padne i na můj obor.“

Ministr financí Zbyněk Stanjura totiž oznámil, že tzv. válečná daň se bude týkat bank, energetických firem, a ještě jednoho odvětví, které neprozradil. Náš zdroj z okolí premiéra, kterého jsme citovali výše, však má informace, které na další „postižené“ obory poukazují

„Vláda si nechala od NERVO vypracovat analýzy a podle toho vybírají další sektory. Horkými kandidáty na novou daň jsou firmy z oboru petrochemie, kam spadají i distributoři a prodejci pohonných hmot, nebo firmy z oblasti potravinářství. Pokud je mi známo, rozhodnuto ještě není. V ODS se hádají vůbec o smyslu té celé daně, jsou tam silné tlaky proti - např. Honza Skopeček, který mimochodem na rozdíl od Stanjury ekonomice rozumí, je z toho hodně naštvaný. Však aby ne, tohle je prostě mentalita levičáků, socialistů a komunistů,“ konstatuje.

„Tahle buzerace vyjde vládu ještě draho,“ nebral si servítky přímo jeden z občanskodemokratických poslanců, který se řadí mezi konzervativní a k současnému vedení spíše kritické křídlo strany: „O ekonomii se zajímám léta, profesně i jako politik. Jaká válečná daň? Jak z inflace? To je nesmysl. Málokteré ‚neočekávané zisky‘ způsobila válka. I ceny energií rostly už cca rok před ní,“ vysvětloval nám poslanec. „Žádná daň není potřeba, pokud by, jak je aktuálně definováno, měla být brána coby ‚daň za zisky z inflace‘. Inflace totiž již nyní zvyšuje výnos daně ze zisků – to je přece logické.“

Poslanec si také rýpnul do názvu daně: „To spojení mezi válkou na Ukrajině a touto daní je asi takové, jako spojení mezi mnou a Gretou Thunberg,“ zavtipkoval, avšak vzápětí hořce dodal, že „ten název lidem evokuje strach. Jako by ho asi měli málo. Mnozí lidé denně přemýšlejí, jak zaplatí účty a do problémů se dostává už i střední třída. To by si měla vláda uvědomit. Konkrétně zrovna ODS. Už přicházíme o voliče.“ Poslanec také potvrzuje slova výše citovaných zdrojů, které se obávají negativního dopadu daně na vztah mezi státem a podnikateli: „Stát tu není od toho, aby vybíral vítězné nebo naopak poražené sektory. Společnost je přece stále v pohybu, mění se, a s ním i ekonomické prostředí. Vždy na tom bude někdo dobře a někdo hůř, někdo pohádkově vydělá a někdo zkrachuje. Pokud ale žijeme v demokracii a kapitalismu, je to trh, který rozhoduje, ne stát. A jak víme, s jídlem roste chuť – za chvíli by se sektorová daň zabydlela, a na řadu by přišly telekomunikace, IT sektor... No, a můžeme se dočkat toho, že kvůli horkým létům budou zdaněni i zmrzlináři. To říkám teď jako vtip, ale však ještě před rokem bychom se smáli tomu, že nám předsedkyně Sněmovny doporučuje k výhře nad Putinem svetr. S touhle vládou musíme být připraveni na všechno.“